

Te Vuur en te Zwaard

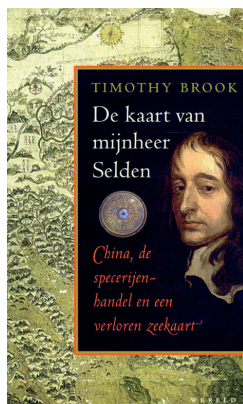
Wie herinnert zich nog de Eerste Slag bij Neerwinden? Op 29 juli 1693 leverden de troepen van de Franse Zonnekoning Lodewijk XIV er slag met het leger van Willem III van Oranje-Nassau. Balans van de grootste cavaleriëslag van de 17de eeuw: 17.000 doden. Dit bloedbad is een van de vele vergeten capita uit de Europese krijgsgeschiedenis die Olaf van Nimwegen in *Te vuur en te Zwaard* afstof. In een erg genietbare stijl schetst de auteur de militaire evolutie van Europa tussen 1315 en 1914, data die niet lukraak werden gekozen. In 1315 versloeg een Zwitsers boerenleger een Franse riddersmacht door de fiere ruiters in een tot fuik omgetoverde bergpas te lokken. Nog zes eeuwen zouden verstrijken voor het uitbreken van WO I, algemeen beschouwd als het eindpunt van de klassieke stellingenoorlog. In die lange periode nam niet alleen de tactiek een hoge vlucht. De intrede van vuurwapens lokte een wapenwedloop uit die met vallen en opstaan gepaard ging. Van Nimwegen wijdt hilarische passages aan de verschijning van het musket op het slagveld, een wapen minstens even gevaarlijk voor de schutter als voor zijn doelwit. Van Nimwegen verdrinkt de krijgskunst echter niet in een bad van ironie. De militaire ontwikkeling heeft Europa niet alleen met massagraven bezaaid, ze verklaart ook het overwicht waarmee het oude continent eeuwenlang de rest van de wereld kon overheersen. (AA)

Te Vuur en te Zwaard. De militaire ontwikkeling van Europa, 1315-1914. Olaf van Nimwegen, uitg. Prometheus-Bert Bakker, € 35.

Niet zomaar een kaart van China

Een paar jaar geleden dook er in het Britse Oxford een landkaart op uit het begin van de 17de eeuw. Ze toont China en Zuidoost-Azië, maar centraal de Oost- en Zuid-Chinese Zee. Dat is uniek voor de Ming-dynastie, toen China gewoonlijk in het midden van landkaarten afgebeeld werd. De kaart is nog op andere vlakken bijzonder, ontdekte historicus Timothy Brook. Zo blijkt dat de tekenaar eerst enkele schetsen van zeevaartroutes maakte op de achterzijde. De kaart getuigt dus van een doorgedreven zeehandel tussen China, de rest van Azië en Europa. Uiteraard heeft Brook het ook over John Selden zelf, de oriëntalist en ontdekker van de kaart, naar wie ze genoemd werd. Minpunt is dat Brook nogal fragmentarisch te werk gaat, en in elk hoofdstuk weer een ander neventhema aansnijdt. Maar zijn detectiveachtige vertelling maken van *De kaart van mijnheer Selden* toch een aangenaam relaas over China, Europa en de wederzijdse interesse in elkaars kennis en cultuur. (ADW)

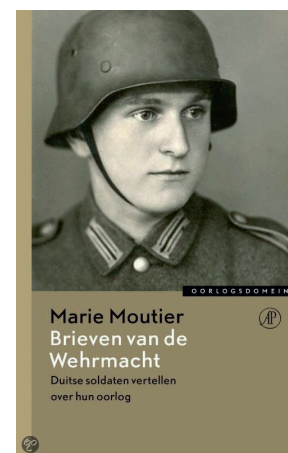
De kaart van mijnheer Selden, Timothy Brook, Wereldbibliotheek, € 24,95.

SCHRIJFSELS VAN DE DUITSE ARMEE

De Franse historica Marie Moutier brengt het verhaal van WO II vanuit een bijzonder standpunt: via brieven van Duitse soldaten. De brieven passeerden altijd langs een strenge censuur. Zo wilden de Duisters spionage of 'subversieve activiteiten' verhinderen. Daardoor gaan de epistels, die de soldaten schreven aan hun familie en geliefden, veelal over schijnbare onbenulligheden. Ze beschrijven de natuur en de steden in de verre landen, en de lokale bevolking die hen soms met argwaan en woede, soms met blijdschap verwelkomt. Of ze vertellen, zoals de in 1910 geboren Erich D., over bordeelbezoekjes, die kennelijk aangemoedigd werden door de Wehrmacht én door Erichs vrouw zelf. Toch sijpelt na verloop van tijd radeloosheid steeds meer door. Al blijft het gros van de strijdkrachten ondanks alles hun Führer trouw tot de laatste snik. (ADW)

Brieven van de Wehrmacht. Marie Moutier, De Arbeiderspers, € 24,99.

EXCLUSIEF VOOR EOS MEMO-LEZERS

Bestel deze boeken
zonder verzendkosten!

Surf naar www.acco.be/memo en bestel met de code MEMOGKGZ195 makkelijk en snel uw boeken.
Code is geldig tot 31 december 2015.

acco

